

DEN NORSKE KIRKE
Kontrollutvalget

DEN NORSKE KIRKES
KONTROLLUTVALGS MELDING
TIL KIRKEMØTET

2021

Innhold

1. Innledning.....	2
2. Oppsummering av meldingens innhold	2
3. Kontrollutvalgets arbeid	3
4. Kontrollutvalgets kontroll av Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak.....	3
5. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til regnskapsrevisjon (årsregnskap)	4
6. Gjennomført forvaltningsrevisjon personvern og informasjonssikkerhet.....	4
7. Plan for forvaltningsrevisjoner i 2021	7
8. Kontrollutvalgets budsjett for 2021	8
9. Kontrollutvalgets forslag til Kirkemøtets vedtak.....	8

1. Innledning

Kirkemøtet vedtok i 2016 å opprette et kontrollutvalg for Den norske kirke, og fastsatte regler for utvalget. Kirkemøtet i 2017 oppnevnte kirkens første kontrollutvalg. Etter reglene skal kontrollutvalget oppnevnes av første Kirkemøte etter et kirkevalg, og nytt utvalg ble oppnevnt av Kirkemøtet 2020. Utvalget består fra Kirkemøtet 2020 til første Kirkemøte etter valget i 2023 av Finn Huseby (leder), Liv Heidrun Heskestad (nestleder), Marit Hermstad, Gunn Karlsaune og Jan Olav Olsen.

Kirkemøtet 2020 vedtok også å endre ordningen for vararepresentasjon, fra bruk av personlige vararepresentanter til en ordning med vararepresentanter i nummerert rekkefølge. Varamedlemmer i rekkefølge er nå: Ann Kristin Langeland, Trond Rønning, Oda Henriette Bavda Mortensen, Tanja F. Njordet og Ellen Elisabeth Wisløff.

Kontrollutvalget rapporterer til Kirkemøtet og er underlagt dets styrings- og instruksjonsmyndighet.

Utvalget skal på Kirkemøtets vegne forestå løpende kontroll med Kirkerådets virksomhet. Dette innebærer bl.a. å påse at Kirkerådet følger regelverket, og at virksomheten er målrettet, effektiv og etisk forsvarlig, til beste for kirkens medlemmer. Utvalget skal se til at virksomheten blir undergitt forvaltningsrevisjon, herunder bl.a. at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Kontrollutvalget skal også se til at revisjonsarbeidet følger gjeldende bestemmelser og standarder og at Kirkemøtets vedtak følges opp etter deres innhold og forutsetninger. Utvalget skal årlig avlegge rapport til Kirkemøtet over sitt arbeid og om hvilke forvaltningsrevisjoner som er gjennomført og resultatene av disse,

Kontrollutvalget ønsker å bidra til en velfungerende intern kontroll i rettssubjektet Den norske kirke. En velfungerende intern kontroll styrker omverdens tillit og er viktig for å sikre effektiv og riktig bruk av ressursene som tildeles Den norske kirke.

Denne meldingen er en samlet rapportering til Kirkemøtet om kontrollutvalgets aktiviteter og resultatene av disse.

2. Oppsummering av meldingens innhold

Den norske kirkes kontrollutvalgs mandat fremgår av Regler for Den norske kirkes kontrollutvalg fastsatt av Kirkemøtet 11. april 2016. Reglene ble noe justert i Kirkemøtet 2020.

Kapittel 1 beskriver hvem som er medlemmer i kontrollutvalget og kontrollutvalgets mandat.

Kapittel 3 beskriver kontrollutvalgets arbeid siden Kirkemøtet i 2020 og fram til ca 1. september 2021. Kontrollutvalget har i denne perioden hatt 5 møter. Det er gjennomført en forvaltningsrevisjon i perioden. Det har vært tett samarbeid med Kirkerådets internrevisjon og kontrollutvalget har fått tilgang til dokumenter og vurderinger fra Kirkerådet.

Kapittel 4 beskriver Kontrollutvalgets arbeid med å kontrollere at Kirkerådet følger opp Kirkemøtets vedtak etter deres innhold og forutsetninger. Konklusjonen er at kontrollutvalget ikke har gjort vesentlige funn som medfører kritikk av Kirkerådets oppfølging av vedtakene fra Kirkemøtet 2020.

Kapittel 5 beskriver Kontrollutvalgets arbeid med revisjon av Den norske kirke (rettssubjektets) regnskaper. Revisjonen foretas av revisor EY ved revisor Kjetil Andersen, og revisors beretning

inneholder ikke merknader til regnskapet. Kontrollutvalget har fått revisjonsberetning til behandling og har ingen merknader til denne.

Kapittel 6 omhandler forvaltningsrevisjon av personvern og informasjonssikkerhet. Kirkerådet, Nord-Hålogaland bispedømmeråd og Sør-Hålogaland bispedømmeråd ble besøkt i siste kvartal 2020. Det ble foretatt en gjennomgang av sentrale bestemmelser knyttet til personvern og informasjonssikkerhet og etterlevelsen av disse. Ledelsen har laget en handlingsplan med ulike tiltak som gjennomføres fra 2021 til 2023.

Kapittel 7 omhandler plan for nye forvaltningsrevisjoner i 2021. Det er foreslått å videreføre revisjonen av personvern og informasjonssikkerhet. Kontrollutvalget foreslår i tillegg for Kirkemøtet 2021 en forvaltningsrevisjon om endringsarbeidet som er gjort i Kirkerådet når det gjelder merkantile funksjoner: /økonomi/lønn/telefoni.

Kapittel 8 omhandler budsjett for kontrollutvalget. Budsjettet er på 475 000 kroner for 2021.

Kapittel 9 er Den norske kirkes kontrollutvalgs anbefaling til Kirkemøtets vedtak.

3. Kontrollutvalgets arbeid

Kontrollutvalget har hatt 1 møte i 2020 og 4 møter så langt i 2021. Samtlige møter bortsett fra møtet i september 2021 har med bakgrunn i pandemien vært gjennomført digitalt. Kirkerådets direktør og andre fra administrasjonen i Kirkerådet deltar på møtene i kontrollutvalget. Kontrollutvalget har fått tilgang på den informasjon som utvalget har bedt om på en tilfredsstillende måte.

I 2020 var kontrollutvalgets sekretær Live Marie Bjønnes Jacobsen fra Deloitte Advokatfirma. Fra 1. januar 2021 ble sekretærfunksjonen overtatt av KPMG ved Sindre R. Dueland. Kirkerådets internrevisor bidrar også i tilrettelegging av møtene.

Internrevisor har deltatt på hvert møte i Kontrollutvalget, og internrevisjonen er en viktig samarbeidspartner i Kontrollutvalgets arbeid. Kontrollutvalget kan også bygge mye av sin kontroll på internrevisors revisjoner og rapportering.

Kontrollutvalget har i 2020 gjennomført én forvaltningsrevisjon. Denne forvaltningsrevisjonen omhandler personvern og informasjonssikkerhet i rettssubjektet Den norske kirke. Forvaltningsrevisjonen er omhandlet i denne meldingens kapittel 6. Kontrollutvalget har, på bakgrunn av at Kirkemøtet i 2021 er utsatt fra april til november vedtatt at det også i 2021 kan forberedes og igangsettes forvaltningsrevisjoner på de områdene som utvalget har foreslått for Kirkemøtet, jf meldingens kapittel 7.

Kirkerådet har også i 2020 videreutviklet sitt arbeid med risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyse). Kontrollutvalget observerer med tilfredshet at Kirkerådet har integrert resultat- og fokusområder fra ROS-analysen i Årsplan 2021 for de sentralkirkelige råd (KR 77/20).

Kontrollutvalget bygger på Kirkerådets, internrevisors eller ekstern revisors risikovurderinger i sitt arbeid med å vurdere hva som er aktuelle områder for forvaltningsrevisjon.

4. Kontrollutvalgets kontroll av Kirkerådets oppfølging av Kirkemøtets vedtak

I regler for kontrollutvalget § 2 har utvalget bl.a. følgende oppgave:

Kontrollutvalget skal på Kirkemøtets vegne forestå den løpende kontroll med Kirkerådets virksomhet – herunder kontrollere om Kirkemøtets vedtak blir fulgt opp etter deres innhold og forutsetninger.

Kontrollutvalget utfører denne oppgaven ved forskjellige kontrollaktiviteter, bl.a.:

- Ved at kontrollutvalgets leder deltar som observatør på Kirkerådets møter.
- Ved at kontrollutvalgets sekretariat og internrevisor gjennomgår Kirkerådets protokoller og saksdokumenter.
- Ved at Kirkerådets sekretariat gir en orientering om hvordan Kirkemøtets vedtak er fulgt opp.
- Behandling i kontrollutvalgets møter.

Resultatet av Kontrollutvalgets arbeid med å kontrollere om Kirkemøtes vedtak blir fulgt opp blir redegjort for i en egen rapport til Kirkemøtet som leses opp som en av de første sakene til Kirkemøtet.

Kontrollutvalgets konklusjon er at det ikke har ikke gjort vesentlige funn som medfører kritikk av Kirkerådets gjennomføring av vedtakene fra Kirkemøtet 2020. Det henvises til rapporten for omtale av kontrollutvalgets vurderinger.

5. Kontrollutvalgets arbeid knyttet til regnskapsrevisjon (årsregnskap)

Det følger av Kirkeordningen § 30 at det er Kirkerådet som fastsetter regnskapet. Det fremkommer av Økonomireglement for rettssubjektet Den norske kirke at Kirkerådet har ansvar for å utarbeide årsregnskap for hele rettssubjektet Den norske kirke, som skal være avsluttet og revidert senest 1. mars påfølgende år. Det fremgår av regler for Den norske kirkes kontrollutvalg § 4 at «Kontrollutvalget mottar kopi av revisors revisjonsberetning og avgir uttalelse om denne.»

For 2020 har revisor møtt i kontrollutvalget i forbindelse med avleggelsen av årsregnskapet og avgivelse av revisors revisjonsberetning.

Kontrollutvalget har fått revisors revisjonsberetning til behandling og har ingen bemerkninger til denne.

6. Gjennomført forvaltningsrevisjon av personvern og informasjonssikkerhet i rettssubjektet Den norske kirke

6.1 Innledning

Rettssubjektet DNK (rDNK) er en juridisk enhet som inkluderer Kirkerådets sekretariat, Bispemøtet, og 11 bispedømmeadministrasjoner. rDNK omfatter også presteskapet og har arbeidsgiveransvaret for prostene og prestene. rDNK håndterer personopplysninger om sine ansatte, medlemmer av Den norske kirke og personer som er vigslet eller under utdanning for tjeneste i Den norske Kirke. Håndteringen av medlemsregisteret er regulert i Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister ([FOR-2019-12-06-2159](#) fra 09.01.2020). Flere av systemene til rDNK, inkludert medlemsregisteret, brukes også av fellesråd og sokn, enten ved at de har direkte tilgang eller via integrasjoner med deres fagsystem. Fellesrådene inngår dermed i de prosessene der personopplysninger behandles. rDNK omtales som Kirkerådet videre.

6.2 Mandat og utførelse

Det gjøres årlige forvaltningsrevisjoner på oppdrag fra kontrollutvalget. Revisjonene er basert på helhetlige risikovurderinger av bispedømmene og Kirkerådet. I 2018 ble det foretatt en overordnet forvaltningsrevisjon med gjennomgang av arbeidet knyttet til personvern i DnKs medlemsregister. Personvern og informasjonssikkerhet er også viktige temaer regionalt i bispedømmer og som hittil i begrenset grad har vært gjenstand for kontroll.

Revisjonen har fokusert på Kirkerådets etterlevelse av personvernforordningen (PVF) og øvrige styrende dokumenter. Gjennom revisjonen er det blitt kartlagt hvilke personopplysninger som behandles i ulike prosesser. Hovedfokuset for revisjonen har vært på kirkelige handlinger og medlemsregisteret, ansettelsesprosessen og personalmapper, Veien til prestedtjeneste (VTP) og vigslingsregisteret, samt inngangskontroller i Kirkens Hus.

Revisjonen har søkt å evaluere i hvilken grad PVF etterleves, og hvor effektive og hensiktsmessige Kirkerådets systemer for etterlevelse er. Fokuset for revisjonen har vært å finne forbedringspotensialer.

Revisjonen har fokusert på fem hovedområder:

- Rammeverket for etterlevelse
- Risikostyring
- Roller og ansvar
- Sikring av personvern
- Informasjonssikkerhet

Revisjonen har tatt utgangspunkt i PVF artikkel 5 og 32 og Forskrift om Den norske kirkes medlemsregister §§ 1, 2, 7, 10 og 12.

Revisjonen har i 2020 vært begrenset til Kirkerådets sekretariat, Sør-Hålogaland bispedømme og Nord-Hålogaland bispedømme. Revisjonen har ikke vurdert fellesrådenes interne systemer og rutiner. Revisjonsteamet bestod av Internrevisor Magne Pedersen, Personvernombud Nils G. Indahl og innleid revisor fra KPMG Merete Skjelsbæk. Revisjonen har ikke gjort noen vurderinger av personvernombudets rolle, men revisjonen har avdekket områder der personvernombudet kan involveres mer. Anbefalinger om dette er inkludert i rapporten.

I revisjonen ble data hentet inn via dokumentanalyse og intervjuer, og observasjoner ble kvalitetssikret ved presentasjon av preliminnære funn og anbefalinger for den enkelte enhet som ble revidert.

6.3 Positive observasjoner

Videre utvikling av en virksomhet bør både bygge på det som fungerer godt, og på identifiserte forbedringsområder. Under følger noen positive observasjoner i denne forvaltningsrevisjonen:

- Det er god bevissthet om håndtering av konfidensiell og fortrolig informasjon.
- Det er et ønske om mer informasjon og veiledning/opplæring om personvern og informasjonssikkerhet i organisasjonen.
- Det er flere pågående prosesser for å forbedre IT-styringen og styrke informasjonssikkerheten i organisasjonen.
- Det er flere pågående initiativ for å oppdatere prosesser og systemer der personopplysninger behandles, bl.a. medlemsregistret, Veien til prestetjeneste (VTP) og vigslingsregisteret.
- Det er gjennomført overordnede risikovurderinger i 11 bispedømmer og i Kirkerådet, der personvern og informasjonssikkerhet har vært vurdert.
- Informasjonssikkerheten i det sentrale medlemsregisteret fremstår som tilfredsstillende.
- Det har vært en bevissthet rundt personvern hensyn ved gjennomføring av digitale løsninger for kirkelige handlinger under koronapandemien, og det er løpende utarbeidet veiledninger til kirkene.
- Det er etablert gode kontroller av postjournaler før publisering.
- En ny ordning for samhandling mellom fellesrådene og Kirkerådet er under etablering. Dette vil etablere felles styring og kontroll med felles informasjonssystemer.
- Det er igangsatt arbeid for å utarbeide og rulle ut e-opplæring innen personvern og informasjonssikkerhet.

6.4 Funn og anbefalinger i forvaltningsrevisjonen

Under følger en oppsummering av funn og anbefalinger i forvaltningsrevisjonen basert på de hovedområdene som ble vurdert.

Rammeverk og risiko

Kirkerådet mangler vesentlige strukturer for å sikre at personvernforordningen etterlevs.

Det foreligger en plan for å etablere behandlingsprotokoller over alle prosesser der personopplysninger behandles. Denne bør brukes som utgangspunkt for risikovurderinger av prosessene og etablering av prosessansvarlige, som så utarbeider styrende dokumenter og veiledninger for prosessen.

For prosessen bør det så utarbeides kontroller på de ulike linjenivåene.

En forutsetning for dette arbeidet er at det gis nødvendig opplæring til alle om personvern og informasjonssikkerhet.

Rekruttering og medlemsregisteret

Det er høy bevissthet om håndtering av konfidensiell og fortrolig informasjon.

Det bør utarbeides bedre veiledning for rekrutteringsprosessen. Tidligere søknader (fra personer som ikke er blitt tilsatt) må slettes.

Det pågår mange tiltak for å forbedre medlemsregisteret, som ikke tilfredsstillt kravene til riktig registrering. Det er kommet for en dag at vesentlige handlinger (dette gjelder særlig dåp) ikke er registrert.

Det bør utarbeides en overordnet strategisk plan med klare felles mål for den videre utviklingen av medlemsregisteret.

Andre registrere og funn

Inngangskontrollen og kameraovervåkingen av Kirkens Hus bør gjennomgås med huseier OVF for å sikre tilfredsstillende etterlevelse av forskrifter og arbeidsmiljøloven.

Sikkerheten i systemet for Veien til prestetjeneste må oppgraderes.

De registrerte i vigslingsregisteret må få oppdatert informasjon om det nye registeret.

Vurderinger av personvernkonsekvenser (DPIA) må gjøres for alle systemer som behandler personopplysninger av særlig kategori (religion).

Det må etableres databehandleravtaler med de leverandørene som behandler personopplysninger på vegne av Kirkerådet.

Ikke alle tiltak fra revisjonen i 2018 er blitt fulgt opp. Kirkerådet bør ha et register for forbedringstiltak.

6.5 Konklusjoner

Det er flere pågående prosesser i Kirkerådet som vil bedre etterlevelsen av PVF, men det er vesentlige mangler i etterlevelsen av kravene til databehandleravtaler, informasjonssikkerhet, medlemsregisterets integritet, samt rammeverk og risikostyring.

Det er behov for å iverksette både noen umiddelbare tiltak og vesentlige strukturelle tiltak for sikre tilfredsstillende etterlevelse av kravene. For å følge opp anbefalingene bør det lages en strategisk handlingsplan for personvern og informasjonssikkerhet.

6.6 Ledelsens tiltak

Direktør i Kirkerådet har vedtatt en strategisk handlingsplan for å imøtekomme anbefalinger i rapporten. Det legges opp til en omfattende oppfølging i 2021-2023, og den strategiske handlingsplanen inneholder en rekke konkrete tiltak. Det er to typer av tiltak som skal gjennomføres; straktiltak og strukturelle tiltak. Allerede i løpet av 2. kvartal 2021 vil flere straktiltak være igangsatt mht. opplæring i personvern og informasjonssikkerhet og sikring av personregister knyttet til «Veien til prestetjeneste». Handlingsplanen ble lagt frem for kontrollutvalget i marsmøtet til orientering. Ledelsen vil rapportere status på gjennomførte tiltak til utvalget to ganger i året. Det er kontrollutvalgets oppfatning at den strategiske handlingsplanen på en systematisk måte vil utbedre påpekte svakheter og medføre at praksis kommer innenfor regelverket. Utvalget ønsker å følge gjennomføringen av tiltak tett.

7. Plan for forvaltningsrevisjoner i 2021

Med bakgrunn i Kirkerådets ROS-analyser, dialog med internrevisor og kontrollutvalgets egen risikogjennomgang har kontrollutvalget valgt ut de områder som kontrollutvalget mener bør omfattes av forvaltningsrevisjon i 2021. Følgende områder anbefales gjennomgått i forvaltningsrevisjoner:

- Etterlevelse av regler for personvern og informasjonssikkerhet i bispedømmene (videreføring av forvaltningsrevisjon 2020 til øvrige bispedømmer)

Kontrollutvalget vedtok i sak 21/21 igangsetting av ovenfor nevnte forvaltningsrevisjon, da Kirkemøtet var blitt utsatt til høsten 2021.

8. Kontrollutvalgets budsjett for 2021

Det følger av regler for kontrollutvalget § 6 at

- Kirkemøtet skal sørge for at kontrollutvalget har de ressurser som svarer til de oppgaver utvalget skal utføre.
- Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for sitt arbeid. Dette følger Kirkerådets innstilling til budsjett til Kirkemøtet.

Budsjettet for kontrollutvalget var for 2020 400.000 kr. Det ble i 2020 brukt 363.080 kroner. Årsak til mindreforbruket var i hovedsak reduserte reiseutgifter som følge av pandemien

Kirkerådet har foreslått et budsjett for 2021 på 475 000 kroner, som skal dekke ordinær drift og forvaltningsrevisjon.

Det er ikke budsjettet med midler til å håndtere større varslingsaker, høringer eller granskinger. Kontrollutvalget legger til grunn at Kirkerådet stiller ekstra midler til rådighet for kontrollutvalget dersom det skulle oppstå særskilte behov.

9. Kontrollutvalgets forslag til Kirkemøtets vedtak

Den norske kirkes kontrollutvalg anbefaler Kirkemøtet å treffe følgende vedtak:

1. Kirkemøtet tar meldingen fra kontrollutvalget til etterretning.
2. Kirkemøtet ber kontrollutvalget følge opp at Kirkerådet implementerer forbedret intern kontroll for personvern og informasjonssikkerhet.
3. Kirkemøtet slutter seg til kontrollutvalgets vedtak om igangsetting av forvaltningsrevisjoner for 2021.
4. Kirkerådet stiller ekstra budsjettmidler til rådighet for kontrollutvalget ved behov.